

Rolnummer 165
Arrest nr. 23 / 90 van 28 juni 1990

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 1, 2°, van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, en van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, ingesteld door Jacques Delbouille

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Sarot en J. Delva, en de rechters I. Pétry, D. André, F. Debaedts, K. Blanckaert en L. François, bijgestaan door de griffier H. Van Der Zwalm, onder voorzitterschap van voorzitter J. Sarot,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp

Bij verzoekschrift van 29 december 1989, aan het Hof gezonden bij ter post aangetekende brief van 2 januari 1990 en ter griffie ontvangen op 3 januari 1990, stelt de heer Jacques Delbouille, woonachtig te Hantes-Wihéries, 11 rue d'En-Bas, beroep in tot schorsing en vernietiging van artikel 1, 2°, van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen en de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

Bij hetzelfde verzoekschrift werd beroep ingesteld tot schorsing van de hierboven genoemde wettelijke bepalingen.

Bij ter post aangetekende brief van 5 januari 1990, ter griffie ontvangen op 8 januari 1990, heeft de verzoeker aan het Hof een " aanvullend verzoekschrift " gezonden.

Het Hof heeft de vordering tot schorsing verworpen bij arrest van 22 februari 1990.

II. De rechtspleging

Bij beschikking van 3 januari 1990 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59, tweede en derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers D. André en F. Debaedts hebben op 11 januari 1990 geoordeeld dat ten deze de artikelen 70 tot 73 van voormelde wet niet dienden te worden toegepast.

Conform artikel 76, § 4, van de organieke wet op het Hof is het beroep ter kennis

gebracht bij ter post aangetekende brieven van 12 en 16 januari 1990, aan de geadresseerden ter hand gesteld op 15 en 17 januari 1990.

Het bij artikel 74 van de organieke wet op het Hof voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 18 januari 1990.

De Ministerraad heeft een memorie ingediend op 27 februari 1990.

Conform artikel 89 van de organieke wet op het Hof is een afschrift van die memorie aan de verzoeker gezonden bij ter post aangetekende brief van 7 maart 1990, aan de geadresseerde ter hand gesteld op 8 maart 1990. De verzoeker heeft een memorie van antwoord ingediend op 30 maart 1990.

Bij beschikking van 24 april 1990 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard, heeft het beslist dat voor de behandeling ten gronde de vragen dienden te worden onderzocht met betrekking tot de ontvankelijkheid van het beroep, en heeft het de daaraan gewijde terechtzitting op 17 mei 1990 vastgesteld.

Deze beschikking is aan de partijen ter kennis gebracht bij ter post aangetekende brieven van 26 april 1990, aan de geadresseerden ter hand gesteld op 27 april 1990.

Op de terechtzitting van 17 mei 1990 :

- is verschenen de heer P. Denis, eerste adviseur bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, te 1000 Brussel;

- hebben de rechters D. André en F. Debaedts verslag uitgebracht;

- is de heer P. Denis gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van de organieke wet die betrekking hebben tot het taalgebruik voor het Hof.

III. *In rechte*

A.1.a. De verzoeker is lid van de evangelische Baptistenkerk, gezind te van de hinschisten. Hij is van oordeel dat artikel 1, 2°, van de wet van 1 augustus 1985 en de wet van 4 juli 1989 een schending inhouden van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet doordat ze " een confessioneel fiscaal voorrecht en een ideologisch fiscaal voorrecht " instellen.

A.1.b. Artikel 1, 2°, van de wet van 1 augustus 1985, waarbij een belastingplichtige van belasting wordt vrijgesteld voor giften aan politieke partijen, bevoorrecht volgens de verzoeker de Belgen die de politieke of religieuze ideologie van de erkende politieke partijen aanhangen. Het artikel schendt volgens de verzoekende partij derhalve niet alleen de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet, maar ook de artikelen 112 en 138.

A.1.c. De wet van 4 juli 1989 betreffende de financiering van de politieke partijen anderzijds "organiseert" de wet van 1 augustus 1985 en staat dientengevolge, aldus de verzoeker, aan dezelfde grieven bloot als de eerstgenoemde wet. Bovendien verergert hoofdstuk III van de wet van 4 juli 1989, door ten behoeve van de in Kamer en Senaat vertegenwoordigde politieke partijen een dotatie ten laste van de schatkist in te stellen

- " elke staatskas eveneens gestijfd wordt door protestantse, chiliastische, joodse en islamistische religieuze minderheden " - , de discriminatie voor die niet door een politieke partij vertegenwoordigde minderheden.

A.2. Ten aanzien van de ontvankelijkheid *ratione temporis* van het beroep is de

verzoeker van oordeel dat het beroep, wat de wet van 4 juli 1989 betreft, " met inachtneming van de vorm - en termijnvereisten " van de bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989 is ingesteld. De wet van 1 augustus 1985 daarentegen moet volgens de verzoeker voor onderzoek in aanmerking worden genomen wegens haar " band van samenhang en ondeelbaarheid " met de wet van 4 juli 1989 en ook omdat " de Grondwet de hoogste wet is van het Belgische volk en het derhalve gezond is dat een wet die de Grondwet schendt kan worden vernietigd, ongeacht de termijnen die bij de bijzondere wet op het Arbitragehof niet zijn gesteld ".

De verzoeker, die niet verschenen is op de terechtzitting van 17 mei 1990, heeft daaraan in zijn memorie van wederantwoord geen element toegevoegd.

A.3. In zijn memorie concludeert de Ministerraad tot niet-ontvankelijkheid *ratione temporis* van het beroep voor zover het tegen de wet van 1 augustus 1985 is gericht.

A.4. Wat het belang bij het in rechte treden betreft, laat de verzoeker gelden dat hij meerderjarig is en zijn burgerlijke en politieke rechten geniet. De verzoeker verschaft ook allerlei verklaringen die tot bewijs strekken dat hij tot de evangelische Baptistenkerk behoort. Daarnaast is de verzoeker van oordeel dat hij wel degelijk een bestaand en actueel belang bij de vernietiging van de bestreden wetten heeft. Immers, sedert het aanslagjaar 1986 (vastgesteld voor de toepassing van de wet van 1 augustus 1985) en het aanslagjaar 1989 (vastgesteld voor de toepassing van de wet van 4 juli 1989) acht de verzoeker " de fiscale gelijkheid verloren gegaan die haar eertijds zonder onderscheid werd gegarandeerd door de artikelen 112, 6 en 6bis van de Grondwet, terwijl de katholieken en de andere ideologisch en filosofisch in de Kamer vertegenwoordigde burgers een fiscaal voorrecht genieten in strijd met de Grondwet ".

In zijn memorie van wederantwoord voert de verzoeker daarover geen nieuw argument aan.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid ratione temporis van het beroep

B.1. Naar luid van artikel 3, § 1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 " zijn de beroepen strekkende tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 26bis van de Grondwet bedoelde regel, slechts ontvankelijk indien zij worden ingesteld binnen een termijn van zes maanden na de bekendmaking van de wet, het decreet of de in artikel 26bis van de Grondwet bedoelde regel ".

De wet van 1 augustus 1985 is in het Belgisch Staatsblad van 6 augustus 1985 bekendgemaakt. In zoverre het beroep tegen artikel 1, 2°, van de wet van 1 augustus 1985 is gericht, constateert het Hof dat de termijn van zes maanden te rekenen vanaf de bekendmaking van de bestreden wet in het Belgisch Staatsblad is verstreken.

Wat het belang van de verzoekende partij betreft

B.2. De Grondwet en de bijzondere wet op het Arbitragehof vereisen dat iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep instelt, doet blijken van een belang : hieruit volgt dat de actio popularis niet toelaatbaar is. Het vereiste belang is slechts aanwezig bij diegenen die door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig in hun rechtssituatie zouden kunnen worden geraakt.

Ten deze heeft de wet van 4 juli 1989 betrekking op de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven alsmede op de financiering en de boekhouding van de politieke partijen.

De rechtstoestand van een natuurlijke persoon die, zoals de verzoekende partij, zich enkel beroept op zijn hoedanigheid van lid van een Protestantse kerk, wordt niet rechtstreeks geraakt door bepalingen die betrekking hebben op de politieke partijen, de kandidaten bij de verkiezingen voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat en de Provincieraden, en tot derden die

propaganda wensen te maken voor politieke partijen of kandidaten bij voornoemde verkiezingen. Het behoren tot een religieuze belijdenis mag immers niet worden verward met het behoren tot een politieke partij.

Het argument dat de verzoekende partij haalt uit het feit dat de in hoofdstuk III van de wet van 4 juli 1989 georganiseerde dotatie van de politieke partijen, ten laste komt van de schatkist, welke ook door de religieuze minderheden wordt gestijfd, toont evenmin aan hoe hij door de aangevochten norm rechtstreeks in zijn rechtssituatie wordt geraakt.

B.3. Het Hof stelt derhalve vast dat het door de verzoekende partij ingestelde beroep, in zoverre het tegen de wet van 1 augustus 1985 is gericht en de wet van 4 juli 1989 beoogt, niet ontvankelijk is.

Om die redenen,

het Hof,

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 28 juni 1990.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van Der Zwalm

J. Sarot